

Eiropadome

**Briselē, 2023. gada 23. martā
(OR. en)**

EUCO 4/23

**CO EUR 3
CONCL 2**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Eiropadomes sanāksme (2023. gada 23. martā) – secinājumi

Delegāciju vajadzībām šai pavadvēstulei ir pievienoti secinājumi, ko Eiropadome pieņēma minētajā sanāksmē.

Eiropadomē notika viedokļu apmaiņa ar Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerāļsekretāru Gutērrēšu (Guterres).

*

* *

I. UKRAINA

1. Eiropadome atkārtoti pauž stingru nosodījumu Krievijas agresijas karam pret Ukrainu, kas ir nepārprotams ANO Statūtu pārkāpums, un atgādina par Eiropas Savienības nelokāmo atbalstu Ukrainas neatkarībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei tās starptautiski atzītajās robežās un tās neatņemamām tiesībām uz paš aizsardzību pret Krievijas agresiju.
2. Eiropadome atzinīgi vērtē ar plašu starptautiskās sabiedrības atbalstu pieņemto ANO Ģenerālās asamblejas rezolūciju par Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principiem, kas ir pamatā visaptverošam, taisnīgam un ilgstošam mieram Ukrainā. Tā atkārtoti pauž atbalstu prezidenta Zelenska (*Zelenskyy*) miera formulai. Eiropas Savienība turpinās strādāt kopā ar Ukrainu pie desmit punktu miera plāna.
3. Krievijai ir jāizbeidz agresija un nekavējoties, pilnībā un bez nosacījumiem jāizved visi savi militārie spēki un pastarpinātie spēki no visas Ukrainas teritorijas tās starptautiski atzītajās robežās. Ir jāievēro starptautiskās humanitārās tiesības, tostarp attiecībā uz izturēšanos pret karagūstekņiem. Eiropadome visstingrākajā veidā nosoda seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību. Krievijai ir nekavējoties jānodrošina to Ukrainas iedzīvotāju, jo īpaši bērnu, droša atgriešana, kuri piespiedu kārtā pārvietoti vai deportēti uz Krieviju. Šajā sakarā Eiropadome ņem vērā Starptautiskās Krimināltiesas neseno izdotos orderus Krievijas prezidenta un viņa pilnvarotās bērnu tiesību jautājumos apcietināšanai par kara noziegumu – Ukrainas bērnu nelikumīgu deportāciju un pārvietošanu no okupētajām Ukrainas teritorijām uz Krieviju.

4. Krievijai nekavējoties jāpārtrauc darbības, kas apdraud civilo kodoliekārtu drošumu un drošību Ukrainā. Eiropas Savienība pilnībā atbalsta Starptautiskās Atomenerģijas aģentūras darbu.
5. Eiropas Savienība ir stingri apņēmusies nodrošināt, ka tiek prasīta pilnīga atbildība par kara noziegumiem un citiem saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu pastrādātiem vissmagākajiem noziegumiem, tostarp, izveidojot attiecīgu mehānismu saukšanai pie atbildības par agresijas noziegumu – tas ir svarīgi visai starptautiskajai sabiedrībai. Šajā sakarā Eiropadome atzinīgi vērtē vienošanos Hāgā izveidot jaunu Starptautisko centru saukšanai pie atbildības par agresijas noziegumu pret Ukrainu (*ICPA*), kurš būs saistīts ar esošo kopējo izmeklēšanas grupu, ko atbalsta *Eurojust*. Tā atkārtoti pauž atbalstu Starptautiskās Krimināltiesas prokurora veiktajām izmeklēšanām. Eiropadome atzinīgi vērtē gaidāmās sarunas par jaunu konvenciju par starptautisko sadarbību genocīda, noziegumu pret cilvēci, kara noziegumu un citu starptautisku noziegumu izmeklēšanā un saukšanā pie atbildības par tiem.
6. Eiropas Savienība joprojām ir apņēmības pilna saglabāt un palielināt kolektīvo spiedienu uz Krieviju, tostarp ar iespējamiem turpmākiem ierobežojošiem pasākumiem, un turpināt kopā ar partneriem strādāt pie naftas cenu griestiem. Eiropadome uzsver, cik svarīgi un steidzami ir pastiprināt centienus nodrošināt sankciju efektīvu īstenošanu Eiropas un valstu līmenī, un ir stingri apņēmusies efektīvi novērst un apkarot sankciju apiešanu trešās valstīs un to, ka trešās valstis apiet sankcijas. Eiropadome aicina Padomi un Komisiju stiprināt visus nepieciešamos izpildes instrumentus un šajā nolūkā kopā ar dalībvalstīm izstrādāt pilnībā koordinētu pieeju. Eiropas Savienība intensīvāk strādās ar partneriem, lai apkarotu nepatiesus Krievijas vēstījumus un dezinformāciju par karu.

7. Eiropas Savienība stingri un pilnībā atbalsta Ukrainu un turpinās sniegt Ukrainai un tās tautai spēcīgu politisko, ekonomisko, militāro, finansiālo un humāno atbalstu tik ilgi, cik tas būs nepieciešams. Eiropas Savienība un dalībvalstis pastiprina savus centienus palīdzēt apmierināt Ukrainas akūtās militārās un aizsardzības vajadzības. Ņemot vērā visu dalībvalstu drošības un aizsardzības intereses, Eiropadome pauž gandarījumu par Padomē panākto vienošanos steidzami piegādāt Ukrainai zeme–zeme un artilērijas munīciju un, ja tiek lūgts, raķetes, tostarp ar kopīgo iepirkumu un attiecīga finansējuma mobilizēšanu, arī izmantojot Eiropas Miera mehānismu, lai nākamajos divpadsmit mēnešos ar kopīgiem centieniem nodrošinātu 1 miljonu artilērijas munīcijas lādiņu, neskarot dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes.
8. Eiropas Savienība joprojām ir apņēmības pilna koordinācijā ar starptautiskajiem partneriem atbalstīt Ukrainas atjaunošanu, atveseļošanu un rekonstrukciju. Šajā sakarā Eiropadome atkārtoti apliecina, ka ES pilnībā atbalsta starptautiska mehānisma izveidi Krievijas radīto zaudējumu reģistrēšanai. Kopā ar partneriem Eiropas Savienība turpinās pastiprināt darbu pie tā, lai panāktu, ka iesaldētie un imobilizētie Krievijas aktīvi tiek izmantoti Ukrainas rekonstrukcijai un reparācijas nolūkiem saskaņā ar ES un starptautiskajām tiesībām.
9. Eiropadome atzinīgi vērtē Ukrainas apņemšanos un reformu centienus un uzsver, cik svarīgs ir Ukrainas pievienošanās ES process, atbilstoši Eiropadomes iepriekšējiem secinājumiem, jo īpaši 2022. gada 23. un 24. jūnija secinājumiem.
10. Eiropas Savienība turpinās sniegt visu attiecīgo atbalstu Moldovas Republikai, tostarp ar mērķi stiprināt valsts noturību, drošību, stabilitāti, ekonomiku un energoapgādi, saskaroties ar ārēju aktoru veiktām destabilizējošām darbībām, kā arī atbalstu valsts pievienošanās ceļā uz Eiropas Savienību. Eiropadome aicina Komisiju pirms nākamās sanāksmes nākt klajā ar atbalsta paketi.

11. Eiropadome nosoda to, ka Irāna un Baltkrievija turpina sniegt militāro atbalstu Krievijas agresijas karam. Tā mudina visas valstis nesniegt ne materiālu, ne cita veida atbalstu Krievijas agresijas karam.
12. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tas, ka Krievija ir padarījusi pārtiku par ieroci, ir radījis draudus globālajam pārtikas nodrošinājumam. Šajā sakarā Eiropadome pieņem zināšanai, ka ir pagarināta ANO Melnās jūras Graudu iniciatīva. Šī iniciatīva, ES solidaritātes joslas un Ukrainas iniciatīva "Graudi no Ukrainas" ir būtiskas globālā pārtikas nodrošinājuma stiprināšanā. Tā uzsver, ka jāturpina nodrošināt lauksaimniecības produktu pieejamību un to cenu pieņemamību valstīm, kurām tas visvairāk ir nepieciešams.

II. KONKURĒTSPĒJA, VIENOTAIS TIRGUS UN EKONOMIKA

13. Ņemot vērā arvien sarežģītākos izaicinājumus (klimata pārmaiņas, ģeopolitiskā situācija, enerģijas cenas, vairākkārtīgi satricinājumi piegādes ķēdēs, demogrāfiskās tendences, darbaspēka trūkums, izaugsmes un inovācijas plaisa), Eiropas Savienība veido stabilu un nākotnes prasībām atbilstošu ekonomiku, kas nodrošina labklājību ilgtermiņā. Tam ir vajadzīga integrēta pieeja visās politikas jomās, lai palielinātu produktivitāti un izaugsmi visā mūsu kontinenta ekonomiskajā bāzē, apvienojot padziļinātu vienoto tirgu un pastiprinātu industriālo, lauksaimniecības un tirdzniecības politiku.

Eiropas Savienība nodrošinās savu konkurētspēju, stiprinot noturību un produktivitāti, atvieglojot finansēšanu, tiecoties nodrošināt cenas ziņā pieejamu enerģiju, samazinot savas stratēģiskās atkarības, investējot nākotnē nepieciešamajās prasmēs un panākot, ka tās ekonomiskā, industriālā un tehnoloģiskā bāze ir gatava zaļās un digitālās pārkārtošanās procesiem, vienlaikus nevienu neatstājot novārtā.

Eiropadome aicina Padomi un Komisiju turpināt darbu pie visiem šiem aspektiem un pirms Eiropadomes 2023. gada jūnija sanāksmes ziņot par progresu. Turklāt Padome tiek aicināta izvērtēt progresu ik gadu, pamatojoties uz Komisijas sniegto informāciju, tostarp galvenajiem snieguma rādītājiem.

Vienotais tirgus un ilgtermiņa konkurētspēja un produktivitāte

14. Vienotais tirgus kopš tā izveides pirms trīsdesmit gadiem ir bijis Eiropas labklājības balsts un uzlabojis iedzīvotāju dzīvi. Tā sociālā dimensija ir augsti konkurētspējīgas sociālās tirgus ekonomikas pamatā. Gadu gaitā tā rezultātā ir būtiski palielinājusies tirdzniecība starp dalībvalstīm, un tas ir bijis atspēriena punkts Eiropas uzņēmumu iekļūšanai globālajos tirgos. Vienotais tirgus ir ne tikai ievērojami veicinājis izaugsmi un konkurētspēju, bet arī devis Eiropas iedzīvotājiem iespēju baudīt priekšrocības, ko sniedz augsti sociālie un vides standarti un spēcīga patērētāju tiesību aizsardzība, padarot Eiropu par globālu standartu noteicēju.
15. Eiropadome atbalsta to, ka galvenā uzmanība atkal tiek vērsta uz spēkā esošo vienotā tirgus noteikumu īstenošanu un šķēršļu likvidēšanu, kā ierosināts Komisijas paziņojumā "Vienotajam tirgum 30 gadi". Labi funkcionējošs vienotais tirgus joprojām ir būtisks zaļās un digitālās pārkārtošanās sekmīgai norisei, mūsu turpmākajai izaugsmei un ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai kohēzijai. Eiropadome aicina uz vērienīgu rīcību, lai pabeigtu vienotā tirgus izveidi, jo īpaši digitālajā un pakalpojumu jomā, un novērstu neseno krīzēs atklāto neaizsargātību, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus gan iekšēji, gan globāli. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš MVU.
16. Pamatojoties uz Komisijas paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja – raugoties pēc 2030. gada", Eiropadome aicina virzīt uz priekšu darbu šādās jomās:
 - a) izaugsmi veicinoša regulatīvā vide
 - vienkāršot vispārējo regulatīvo vidi un samazināt administratīvo slogu, tostarp, paātrinot atļauju piešķiršanas procedūras, veicot konkurētspējai veltītas jaunu tiesību aktu priekšlikumu pārbaudes un ievērojami palielinot digitālo risinājumu (piemēram, elektroniskās identifikācijas un mašīnlasāmu un standartizētu datu) ieviešanu. Būtu jāracionalizē ziņošanas prasības, jo īpaši visos ES tiesību aktos, kas saistīti ar zaļo, digitālo un ekonomikas jomu;

- efektīvi īstenot vienotā tirgus noteikumus, lai nodrošinātu regulējuma konvergenci visās nozarēs, tostarp pakalpojumu jomā;
- pastiprināt centienus valstu un ES līmenī, lai samazinātu šķēršļus pārrobežu uzņēmējdarbībai, un virzīt uz priekšu darbu attiecībā uz piekļuvi zālēm visās dalībvalstīs, vienlaikus arī pastiprinot stimulus investīcijām inovācijā;

b) investīcijas

- padziļināt kapitāla tirgu savienību, likvidēt atlikušos šķēršļus pārrobežu finansējumam, atvieglot piekļuvi privātajam kapitālam investīcijām, jo īpaši MVU, un mobilizēt to. Eiropadome aicina Eiropas Parlamentu un Padomi līdz pašreizējā likumdošanas cikla beigām pabeigt darbu pie tiesību aktu priekšlikumiem šajā jomā;
- nodrošināt pieejamā finansējuma un esošo finanšu instrumentu pilnīgu mobilizāciju un elastīgāk izvērst tos tā, lai sniegtu savlaicīgu un mērķtiecīgu atbalstu stratēģiskajās nozarēs, neietekmējot kohēzijas politikas mērķus. Eiropadome atgādina, ka tā pieņēma zināšanai Komisijas nodomu līdz 2023. gada vasarai nākt klajā ar priekšlikumu par Eiropas Suverenitātes fondu, lai atbalstītu investīcijas stratēģiskās nozarēs;
- stiprināt svarīgākās ekosistēmas, lai nodrošinātu drošas, stabilas un ilgtspējīgas piegādes ķēdes divējādās pārkārtošanās nolūkā;
- visām dalībvalstīm uzlabot savienojamību vienotajā tirgū, tostarp, attīstot un modernizējot transporta un enerģētikas infrastruktūru un starpsavienojumus, arī tīklus;

- c) pētniecība un inovācija
 - stimulēt inovāciju, koncentrējoties uz jomām ar lielu izaugsmes potenciālu;
 - palielināt investīcijas pētniecībā un izstrādē, lai sasniegtu publisko un privāto izdevumu mērķrādītāju – 3 % no IKP;
 - atvieglot inovatīvu produktu un pakalpojumu laišanu tirgū, tostarp, izmantojot "regulatīvās smilškastes";
- d) digitalizācija
 - atraisīt datu vērtību Eiropā, vienlaikus nodrošinot privātumu un drošību, un izmantot reāllaika ekonomikas risinājumus;
 - veicināt digitālo rīku ieviešanu visā ekonomikā un palielināt atbalstu uzņēmumiem un pārvaldes iestādēm Eiropas Savienībā, lai tie varētu saglabāt vadošu pozīciju mākslīgā intelekta, kvantu datošanas, mikroelektronikas, 6G, tīmekļa 4.0 un kibernetikas jomā;
- e) prasmes
 - attīstīt prasmes un tās salāgot ar pievilcīgām un kvalitatīvām darbvietām, palielināt sieviešu un jauniešu līdzdalību un veicināt profesionālo izglītību un apmācību, lai stātos pretī izaicinājumiem, ko rada darbaspēka trūkums un darbvietu pārveide, tostarp demogrāfisko problēmu kontekstā;
- f) apritīgums
 - veicināt pārkārtošanos uz apritīgāku ekonomiku, lai uzlabotu ilgtspēju, samazinātu resursu izmaksas ES rūpniecībai un mazinātu atkarības attiecībā uz primārajām izejvielām, tostarp, izmantojot bioekonomikas sniegtās iespējas.

Industriālā politika

17. Eiropadome pārskatīja dažādajos darbības virzienos panākto progresu. Tā aicina turpināt darbu pie priekšlikumiem par neto nulles emisiju industrijas aktu un Eiropas Kritiski svarīgo izejvielu aktu un ņem vērā krīzes un pārejas pagaidu regulējumu attiecībā uz valsts atbalstu.

Tirdzniecības politika

18. Eiropadome rīkoja stratēģisku diskusiju par tirdzniecības ģeopolitiskajiem aspektiem un uzsvēra tirdzniecības politikas ieguldījumu ES konkurētspējā.

Ekonomikas politikas koordinācija

19. Eiropadome dod apstiprinājumu:
- Padomes 2023. gada 14. marta secinājumiem par ekonomikas pārvaldības pārskatīšanu;
 - gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma politikas prioritātēm un aicina dalībvalstis tās atspoguļot savās valsts reformu programmās un stabilitātes vai konverģences programmās;
 - projektam Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku.

III. ENERĢĒTIKA

20. Eiropadome izvērtēja rīcību, kas īstenota, lai reaģētu uz augstajām enerģijas cenām, mazinātu pieprasījumu pēc gāzes, nodrošinātu piegādes drošību un pakāpeniski izbeigtu atkarību no Krievijas fosilajām degvielām.

21. Lai gan situācija enerģētikas jomā Eiropas Savienībā ir uzlabojusies, Eiropadome aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt gatavību un neparedzētu situāciju plānošanu, lai sagatavotos nākamajām gāzes krātuvju papildīšanas un apkures sezonām. Šajā sakarā Eiropadome mudina visas iesaistītās ieinteresētās personas ar ES Enerģijas platformas starpniecību pilnībā izmantot *AggregateEU* kopīgā iepirkuma mehānismu, lai vēl vairāk uzlabotu drošību gāzes piegādēm par pieņemamām cenām. Eiropadome aicina Komisiju ātri pabeigt 2022. gadā pieņemto ārkārtas pasākumu novērtēšanu un vajadzības gadījumā ierosināt to piemērošanu pagarināt.
22. Eiropadome aicina abas likumdevējinstādes ātri panākt vienošanos par visiem attiecīgajiem priekšlikumiem nolūkā paātrināt zaļo pārkārtošanos un bez kavēšanās turpināt darbu pie ierosinātās ES iekšējā elektroenerģijas tirgus modeļa pārskatīšanas, lai nodrošinātu tā pieņemšanu līdz 2023. gada beigām.

IV. CITIJAUTĀJUMI

Migrācija

23. Padomes prezidentvalsts un Komisija informēja Eiropadomi par progresu, kas panākts, īstenojot tās 2023. gada 9. februāra secinājumus par migrāciju. Atgādinot, ka migrācija ir Eiropas mēroga problēma, attiecībā uz kuru ir nepieciešama Eiropas mēroga reakcija, Eiropadome aicina ātri īstenot visus punktus, par kuriem panākta vienošanās. Īstenošanu tā pārskatīs jūnijā.

Ārējās attiecības

24. Pēc 2023. gada 6. februārī notikušās traģiskās zemeštrīces Eiropadome atzinīgi vērtē Turcijas un Sīrijas iedzīvotāju atbalstam veltītās līdzekļu devēju konferences iznākumu un aicina ātri un efektīvi izmaksāt solīto palīdzību.

25. Eiropadome atzinīgi vērtē nolīgumu par virzību uz Kosovas * un Serbijas attiecību normalizēšanu un tā īstenošanas pielikumu, par kuriem – kā neatņemamu daļu to attiecīgajā virzībā uz Eiropu – panākta vienošanās Augstā pārstāvja vadītajā ES veicinātajā dialogā, un aicina abas puses pienācīgi un godprātīgi īstenot savas attiecīgās saistības.
26. Eiropadome stingri nosoda ievērojamu Baltkrievijas demokrātiskās opozīcijas pārstāvju notiesāšanu ar ilgiem un nepamatotiem cietumsodiem. Tā aicina Baltkrievijas iestādes ievērot cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu, izbeigt represijas, atbrīvot politiskos bēgļus un respektēt minoritātes.
27. Eiropadome atzinīgi vērtē vienošanos par Vindzoras regulējumu un gaida visu saskaņoto risinājumu ātru un godprātīgu īstenošanu.

*

* *

Eiropadome atzinīgi vērtē ANO 2023. gada konferenci par ūdeni un tās rīcības programmu ūdens resursu jomā. Tā atzīst, ka ir vajadzīga pastiprināta ES un globāla rīcība ūdens resursu jomā, un uzsver, cik svarīga ir stratēģiska ES pieeja ūdens nodrošinājumam.

* *Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.*